

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
20/07/2010
EIXIDA NUM. 28343

Ajuntament de Nules
Sr. Alcalde-Presidente
Pl. Major, s/n
NULES - 12520 (Castelló)

=====
Ref. queixa núm. 105218
=====

Senyor,

Vam rebre en esta institució escrit de queixa signat pel Sr. (...), que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment exposava els fets i les consideracions següents: “Que en els exàmens d’oposicions, concretament els relatius a conserges d’edificis municipals (3 de desembre de 2009) i de cementeris (14 de maig de 2010) no poden ser fets en valencià, i que esta circumstància contravé la cooficialitat lingüística a la Comunitat Valenciana.”

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa i en vam donar trasllat, de conformitat amb el que determina l’article 18.1 de la llei esmentada, a l’Ajuntament de Nules, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada i per demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d’aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit, i a l’Hospital Provincial de Castelló perquè emetera un informe sobre el fet que “(...) en els exàmens relatius a l’oposició per a accedir a una plaça de zelador a l’Hospital Provincial de Castelló (27 de març de 2010), els opositors no han tingut la possibilitat d’elegir el valencià, ja que estaven redactats exclusivament en castellà, i que esta circumstància contravé la legislació respecte de la cooficialitat lingüística a la Comunitat Valenciana.”

L’Ajuntament de Nules va informar el següent:

“(…) **Quant a les proves de conserges d’edificis municipals**, el primer examen consistia en un test, del qual hi havia cinc models distints, al qual es van presentar unes quatre-centes persones. Açò implicava haver de preparar dos mil fulls per a cada llengua. Davant d’esta situació, i per a evitar la despesa econòmica i, sobretot,

el dany mediambiental, es va decidir imprimir l'examen només en castellà, ja que és la llengua que per llei tot el món està obligat a conèixer.

El segon exercici de la convocatòria de les places de conserges d'edificis municipals consistia en el desenvolupament per escrit de dos preguntes, extretes a l'atzar, relacionades amb els epígrafs dels temes inclosos en el bloc II de l'annex I de les bases, i que podia lliurement ser exposat en la llengua que cada opositor preferira. L'extracció dels temes va ser realitzada pels mateixos aspirants en el moment d'iniciar-se l'exercici.

L'últim dels exercicis consistia en una prova de traducció del valencià al castellà i viceversa, fet que indica la intenció de l'Ajuntament de valorar i de prestigiar l'ús del valencià en l'administració.

Les dites bases han sigut redactades d'acord amb la legislació vigent i en el desenvolupament de les proves s'ha tingut la màxima observança dels principis d'igualtat, publicitat, legalitat, transparència, objectivitat i responsabilitat.

Respecte a les proves de conserge de cementeri, la documentació dels dos primers exercicis (un qüestionari amb 50 preguntes tipus test i una prova psicotècnica) estava només en castellà, però la tercera prova era un exercici de comprensió oral i de conversa en valencià, cosa que expressa novament la voluntat de l'Ajuntament de tindre en compte i valorar el coneixement del valencià.

A més d'estes consideracions, cal dir que l'Ajuntament manifesta una clara intenció de promoció i dinamització del valencià, ja que entre els serveis que s'integren dins de l'estructura administrativa tenim una Oficina Municipal de Normalització Lingüística que té entre les seues funcions la progressiva normalització del valencià en els àmbits institucional i social del municipi.

També cal comentar que recentment l'Ajuntament ha signat un protocol de col·laboració per a la normalització del valencià amb la Conselleria d'Educació i amb l'Acadèmia Valenciana de la Llengua per a impulsar, així com consolidar, en les administracions públiques les estructures de promoció del valencià que en faciliten l'ús en eixes administracions, en les seues relacions amb els ciutadans i en la projecció social, mitjançant la realització de projectes, estudis i activitats que promoguen el coneixement i l'ús del valencià en tots els àmbits socials.

D'acord amb estes consideracions i estes dades, l'Ajuntament de Nules és conscient que cal aprofundir en la normalització del valencià i vetlar perquè els ciutadans puguen expressar-se i rebre la documentació institucional en qualsevol de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana, i per això l'Ajuntament de Nules intentarà que en les pròximes convocatòries selectives els opositors puguen disposar de la documentació tant en valencià com en castellà."

El director gerent i director econòmic del Consorci Hospitalari Provincial de Castelló va donar compte del que seguix:

Primer. És cert que, tal com s'ha fet sempre, l'exercici de test corresponent al primer exercici de la fase d'oposició es va lliurar als aspirants en llengua castellana.

Segon. El fet d'oferir la documentació relativa a l'exercici d'una sola llengua, castellà, té el seu fonament exclusivament en un aspecte pràctic del procés, en què atés l'elevat nombre d'aspirants presentats, oferir l'exercici en dos idiomes, és cert que són cooficials en el nostre àmbit autonòmic, implicaria una despesa de paper previsiblement innecessària.

Tercer. Els aspirants concurrents al procés selectiu van ser distribuïts en tretze aules, i al capdavant de cadascuna estaven distribuïts els membres del tribunal i personal designat col·laborador. Amb este personal es van fer reunions prèvies per instruir sobre els diversos aspectes del procés amb l'objectiu d'establir criteris uniformes, i els vam lliurar documentació relativa al procés entre el qual es trobava un full d'incidències perquè s'hi apuntara qualsevol succés en el procediment.

Quart. Una vegada lliurada tota la documentació a la secretària del tribunal, a l'efecte de poder elaborar les actes, en cap dels fulls d'incidències lliurats corresponents a les 13 aules es recull cap succés sobre el fet denunciat, és a dir, que no es va produir la petició per part de cap aspirant que l'examen, exercici o test fóra en valencià i no en castellà, i no es va demanar cap còpia en este idioma. Així es pot comprovar en l'acta corresponent al dia de l'exercici.

Arran de l'escrit de queixa que vostés ens remeten, es torna a parlar amb el tribunal i els col·laboradors assignats a l'aula o les aules en què l'aspirant Sr. (...) va fer els seus exercicis i ens reiteren i confirmen que efectivament no hi va haver petició sobre això.

Cinqué. Si s'haguera produït esta petició, i com no pot ser d'una altra manera, s'haguera atés.

Sisé. No existix ni ha existit cap intenció de disminuir el dret de ningú; per contra, el Consorci es caracteritza per ser una administració respectuosa amb els drets dels aspirants i, tant és així, que en les instàncies de sol·licitud de participació en els processos selectius preveiem tant l'adaptació del temps addicional o format de l'exercici per discapacitat segons les necessitats específiques certificades en el dictamen tècnic facultatiu, com la manifestació d'impediment per a fer un exercici en determinat dia de la setmana per motius religiosos, tot especificant el precepte legal que ho empara i aportant certificat justificatiu del vincle a este impediment.

Probablement, podríem ampliar els supòsits previstos i incloure l'opció de l'aspirant a fer el seu exercici en idioma valencià, de manera que sense menyscar el dret dels aspirants, puguem mantenir-se els criteris d'eficiència, de manera que l'aspirant que ho sol·licitara rebria directament el seu exemplar d'exercici en valencià sense haver de manifestar-ho en el mateix acte de l'exercici en el sentit indicat.

Seté. La previsió de la realització de l'exercici en valencià està prevista per esta administració, solament que el moment de fer-la valer, que en el cas que ens ocupa no ha existit, pot fer-se efectiu amb caràcter previ a la data de realització de l'exercici, de manera que l'aspirant reba ja la documentació d'acord amb la seua opció.

L'interessat, a qui vam donar trasllat de les comunicacions rebudes, va ratificar en les seues al·legacions el seu escrit inicial de queixa en el sentit següent:

“(...) en relació al punt on diu: “(...) Davant d'esta situació, i per a evitar la despesa econòmica i, sobretot, el dany mediambiental, es va decidir imprimir l'examen només en castellà, ...” (paràgraf primer), aclarir que les fotocòpies de les bases de les oposicions realitzades per l'Ajuntament de Nules estan fotocopiades només a una cara en un paper no reciclat (caldría saber si és lliure de clor o qualsevol altra substància contaminant).

Dir també que ja vaig presentar una instància davant el registre de l'Ajuntament de Nules indicant el fet de fer les fotocòpies a una cara (data d'entrada 12 de març de 2010).

D'altra banda, indicar que les proves de valencià de les oposicions no són eliminatòries i, per tant, pot comportar una indiferència dels opositors per conèixer la llengua valenciana davant aquestes proves.”

Una vegada finalitzada la tramitació ordinària de la queixa, passem a resoldre l'expedient amb les dades que hi consten, i per això li demane que considere els arguments que seguidament li expose i que constitueixen els fonaments de la resolució amb què concloem.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, ha modificat notablement l'ús tant privat com oficial de les diverses llengües en el territori de l'Estat.

Les comunitats autònomes amb idioma cooficial propi han legislat en esta matèria mitjançant lleis denominades de normalització lingüística, a fi de fomentar l'ús de la llengua cooficial, perquè esta assolisca cotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial en tot el territori de l'Estat.

L'aplicació d'estes lleis de normalització lingüística duta a terme per les corresponents comunitats autònomes ha motivat, de vegades, diverses queixes davant d'esta Institució de ciutadans que veuen vulnerats els seus drets lingüístics per l'ús d'una llengua oficial o d'una altra, i per això són constants les recomanacions formulades pel Síndic de Greuges a l'Administració pública valenciana perquè adapte les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat per la Constitució espanyola, l'Estatut d'Autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, i perquè afronte el repte de concloure el procés de regularització del valencià, ja que l'Estatut d'Autonomia imposa a tots els poders públics el deure general de potenciar l'ús del valencià en tots els ordres de la vida pública i social, i aconseguir, a través de la promoció del valencià, la seua equiparació efectiva amb el castellà, i evitar qualsevol manera de discriminació lingüística i sense que, en cap cas, pugua prevaler una llengua sobre una altra, i implantar l'ús del valencià en tots els àmbits de l'Administració pública.

La Llei d'ús i ensenyament del valencià, que dóna compliment al mandat estatutari recollit en l'article 7, i que regula l'ús normal i oficial del valencià en tots els àmbits de convivència social, com també el seu ensenyament, va ser promulgada l'1 de desembre de 1983 i establia en la disposició transitòria primera que: “(...) l'ús i l'ensenyament del valencià regulat en esta llei quant a l'Administració de la Generalitat Valenciana, l'Administració local, les entitats i institucions que en depenen i la resta de servicis públics a què es referix hauran de dur-se a terme en tres anys (...)”. Per tant, no és just, si tenim en compte que han passat més de 25 anys des que es va promulgar la Llei 4/1983 ? un temps prudencial a l'excés? , que el Consorci Hospitalari Provincial de Castelló esgrimisca en el seu informe que “(...) el fet d'oferir documentació relativa a l'exercici en una sola llengua, el castellà, té el seu fonament exclusivament en un aspecte pràctic del procés, en el qual atés l'elevat nombre d'aspirants presentats, oferir l'exercici en dos idiomes,

certament cooficials en el nostre àmbit autonòmic, implicaria una despesa de paper previsiblement innecessària (...)” o que l’Ajuntament de Nules indique que “(...) s’hi presentaren quatre-centes persones i això implicava preparar dos mil fulls per cada llengua. Davant esta situació i per evitar la despesa i, sobretot, el dany mediambiental, es va decidir imprimir l’examen solament en castellà, ja que esta llengua és la que per llei tothom està obligat a conèixer (...)”, uns arguments que en cap cas poden ser acceptats per esta institució com a causa justificativa, ja que allò que ha d’orientar a tots els poders públics autonòmics i locals és salvaguardar la llibertat d’opció lingüística i impulsar l’ús del valencià en tots els àmbits socials i, especialment, en l’Administració pública, i adaptar, sense cap dilació, les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat a la nostra Comunitat autònoma.

De conformitat amb tot el que hem dit més amunt i en virtut del que hi ha previst en l’article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d’esta institució, **RECOMANEM AL CONSORCI HOSPITALARI DE CASTELLÓ I A L’AJUNTAMENT DE NULES:**

- Que, en l’àmbit de les seues competències respectives, en les pròximes convocatòries selectives d’opositors disposen de la documentació, tant en valencià com en castellà, i que, en tot cas, s’atenga el dret dels opositors que així ho manifesten amb caràcter previ a realitzar l’exercici en valencià.

En virtut de l’art. 29.1 de la Llei 11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, li recordem el deure de donar compliment al que disposa la legislació vigent sobre l’ús del valencià, d’acord amb el que hem indicat en el cos d’este escrit, la qual cosa se li comunica perquè, en el termini d’un mes, ens remeta l’informe preceptiu en què ens ha d’indicar si accepta la recomanació que li fem o, si s’escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

Perquè en prenga coneixement li fem saber, així mateix, que a partir de la setmana següent a la data en què s’ha dictat, la present resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana